

בית הספר הארצי לתקשוב
ענף מפקדים
השלמה מבצעת 032

שמו-
עמוד 1 מתוך 23

מטכנאי לקשר"ר - אל"מ ישעיהו (אישי) לביא (למברגר) ז"ל

(1926-1991)

"לפני 45 שנה הבין "אישי" שכדי שיהיה קשר טוב, שליטה ביבשה, אוויר וים

חייב להיות אגף קשר במטה הכללי

שינצח על כל התזמורת הזאת!"

(עלון מורשת)

מגשים:

לינוי אריה

מיכל צ'וברוצקי

רז פריידנברג

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

אל"מ ישעיהו (אישי) לביא
המפקד הרביעי של חיל הקשר (1957 - 1962)

"לאישי הייתה תכונה אחת גדולה,

הוא היה אדם חושב מצד אחד,

אדם מעיז מהצד השני ואדם פרגמאטי מהשלישי."

(מתוך דבריו של שלמה ענבר- הקשר"ר השביעי)

השלמה מבצעית 032

**"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)**

תוכן עניינים:

מבוא.....	עמוד מס' 4
אישי הבן אדם שחזה את העתיד.....	עמוד מס' 5
פרק ראשון: חוזה מערך התקשוב בצה"ל.....	עמוד מס' 6-7
פרק שני: ישעיהו לביא הקשר"ר הרביעי.....	עמוד מס' 8-9
פרק שלישי: פועלו של ישעיהו לביא לאחר שחרורו מצה"ל.....	עמוד מס' 10-11
פרק רביעי: כשמשפחה מספרת אגדה.....	עמוד מס' 12-14
פרק חמישי: כשחברים מספרים מור"ק.....	עמוד מס' 15-21
סיכום.....	עמוד מס' 22

מבוא:

אל"מ במיל, ישעיהו לביא היה האחראי לתחנת השידור החשאית של "ההגנה", נתמנה כמפקד הראשון של המרכז הטכני בחיל הקשר, נשלח על ידי צה"ל ללמוד אלקטרוניקה בארה"ב, הוסמך כמהנדס חשמל באוניברסיטת "קולומביה" ונתמנה כקצין הקשר הראשי של צה"ל. עם סיום תפקידיו הצבאיים נתמנה למנכ"ל הדואר, שימש כמנהל רשות פיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) במשרד הביטחון, כיהן כיו"ר ראשון של מועצת המנהלים של "החברה הבינלאומית לבזק" וכמנכ"ל משרד הביטחון וקיבל על תרומתו הרחבה פרס ביטחון ישראל. כל אלו מסכמים את עשייתו של ישעיהו לביא במרוצת השנים.

על מנת להבין מי היא האישיות המדוברת שחוללה שינוי מהפכני בחיל הקשר נתעמק בעשייתו של ישעיהו לביא בציר הזמן ונבחן אותה לצד חייו האזרחיים והמשפחתיים.

העבודה תעסוק בשאלה "מי הוא ישעיהו לביא ז"ל?" ומה היא המורשת האיתנה שהותיר אחריו גם לאחר שנים רבות.

אישי הבן אדם שחזה את העתיד

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

עיקרי הראיון עם האלוף במיל' שלמה ענבר

הטכנולוגיה בצבא". ישעיהו לביא ז"ל היה "המורה הראשון של צה"ל", כך קורא לו שלמה ענבר, הראשון שלימד ברמה טכנולוגית גבוהה ופרקטית אלקטרוניקה (מה שנקרא אז חשמל רדיו).

הוא העמיד את הדור הראשון של ההדרכה בחיל התקשוב והביא להבנת חשיבות טכנולוגיית הרדיו בצה"ל.

ישעיהו הוא אבי הלוחמה האלקטרונית בחיל הקשר וזה שדאג להתפתחות נושא זה גם לאחר שחרורו מצה"ל.

"השם של חיל הקשר והאלקטרוניקה נוסף בשל עבודתו של ישעיהו. הוא הביא להבשלת תחום הקשר בצה"ל בהיותו קשר"ר ובכך הביא לקפיצה טכנולוגית בתחומים אלו (אלקטרוניקה, שיטות קשר, פיתוח כוח אדם)".

"אישי היה חולם וגם מיישם"

"לאישי הייתה תכונה אחת גדולה, הוא היה אדם חושב מצד אחד, אדם מעיז מהצד השני ואדם פרגמאטי מהשלישי".

היה ניתן לראות שישעיהו דגל בכך שהידע הוא כוחו של האדם.

"את אישי פגשתי בפעם הראשונה בשנת 1947 בקורס קציני הקשר של ההגנה בהיותי חניך באותו הקורס. הוא היה גבר יפה, יוצא מן הכלל, מהסוג שנשים אוהבות, הוא היה דמות אצילית ומנומסת". מספר שלמה ענבר.

למרות שישעיהו עבר את כור ההיתוך, היה ניתן לראות שמדובר באדם בעל תרבות מערבית "יקית", ממש בחור ישראלי בפלמ"ח.

ישעיהו היה אדם מוכשר בכל מה שקשור לתחנות הרדיו (תחנות ששידרו לחו"ל ותחנות טקטיות) והתפתח כאיש רדיו שיועד טכנאות קשר. חוכמתו הייתה ניכרת בידיעותיו שפות זרות ובלמידה עצמית שאפיינה אותו ובאה לידי ביטוי גם בתחום הקשר והרדיו.

"אישי הבין שידע משמעו כוח, הוא היה איש תקשורת בנשמה ובכך שאף להביא לפיתוח

פרק ראשון: חוזה מערך התקשוב בצה"ל

(הפן הצבאי)

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'ר)

מאז ועד היום והראייה למרחק

ישעיהו לביא נולד בגרמניה ועלה לארץ ישראל עם משפחתו בשנת 1933 בעודו בגיל 7. ישעיהו למד בבית ספר "שלווה" בתל אביב. כבר בגיל 12 בנה בעצמו מקלט רדיו והיה מראשוני חובבי הרדיו בארץ. בשנת 1944 התגייס לשורות הפלמ"ח והוכשר כאלחוטן מורס במטרה לשמש כאלחוטן צנחן מאחורי קווי האויב בבלקנים. בשנת 1946 הצטרף ישעיהו לשירות הקשר של ארגון "ההגנה" והיה בין האחראים להפעלת שידורי הרדיו המחתרתי "קול ישראל".

פעמים רבות תהינו באותם ימי מאבק קשים של ערב הקמת המדינה, מיהו בעצם האיש, המצפץ על האנגלים ומסכן עצמו בשידורי מר"י מחתרתיים.

לביא היה האיש ששרק בכל פעם את אות התחנה במנגינת השורה "התקווה בת שנות אלפיים" מתוך התקווה. ישעיהו לביא היה פעיל כטכנאי רדיו במחתרת ההגנה, ובתקופת שירותו נוצר קשר בין התחנות באמצעות מכשיר קשר מ.ק. 8, מקמ"ש מזוודה, מכשיר אשר נבנה ע"י מספר טכנאי רדיו של ההגנה במטרה להתגבר על המחסור במכשירי קשר ולאפשר תקשורת בין הישובים אשר נמצאים בפריפריה למרכז ובין לבין עצמם. המכשיר שימש לקיום קשר סודי הרחק מהעין הבולשת של מוסדות השלטון הבריטי והוביל ליצירת מכשירים מיוחדים ולהכשרת מפעיליהם. " פשוט לא יכולנו להרשות לעצמנו לשאת איתנו פטיפון. " סיפר ישעיהו, " התחנה הייתה ארוזה כולה במזוודה לא גדולה ומשופשפת למדי, ועליה כמה מדביקות של פאריס וערים אירופאיות אחרות... הבריטים לא יכלו להבין כיצד היינו מצליחים להעביר מידי פעם את התחנה שלנו מתוך גושי בתים, שהוקפו על ידיהם. "

ע"פ

דברי ישעיהו "כאשר מטה ההגנה החליט לחדש את שידורי תנועת המרי בסיום מלחמת העולם השנייה, ניגשנו לעניין כאל תכנון משימה כוללת ויצרנו לעצמנו אסטרטגיה של שידורי מחתרת. הכנו לעצמנו מספר משדרים במקומות קבועים ותמיד הייתה לנו לפחות תחנה אחת מוכנה מראש... בשיא הפעילות היו קרוב ל-100 תחנות

השלמה מבצעת 032

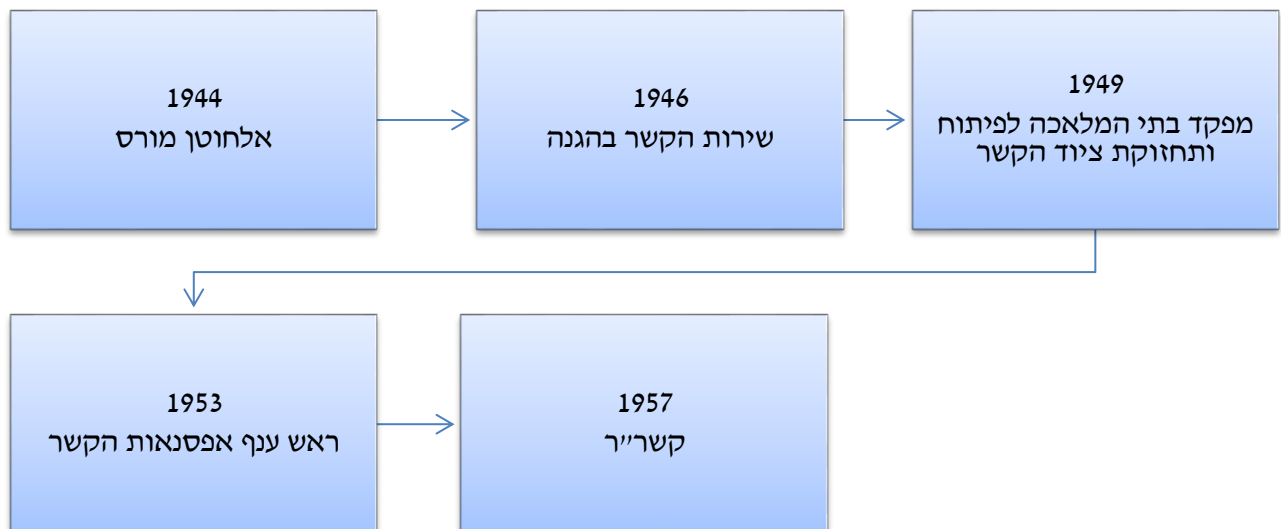
"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסניגר)

אלחוט שעבדו במורס ממנרה בצפון ועד לעלית, 11 הישובים על הקרקע בדרום (עיתון במחנה ה-7.3.73).

במלחמת העצמאות ישעיהו שימש כמפקד בתי המלאכה המרכזיים לפיתוח ותחזוקת ציוד קשר וכמעין "ראש אגף טכני" במטה החיל. ב-1950 עם תום המלחמה נשלח ללימודי הנדסת אלקטרוניקה באוניברסיטת קולומביה שבארצות הברית בהוראתו האישית של דוד בן גוריון.

בשובו ארצה, בשנת 1953, מונה למהנדס ראשי וראש ענף אפסנאות הקשר ומשנת 1955 - 1957 שימש כסגן קצין קשר ראשי. עם סיום תפקיד זה בשנת 1957 התמנה ישעיהו לביא לתפקיד הקשר"ר ושרת בתפקיד זה עד 1962.

פרק שני: ישעיהו לביא הקשר"ר הרביעי

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'ר)

-שינוי בתפיסת מערך הקשר בצה"ל והכנסת הלוחמה האלקטרונית לצה"ל - השינויים שהביא ישעיהו לביא לחיל הקשר

בזמן היותו קשר"ר יצר ישעיהו פילוסופיה עצמית של מערכת קשר המתאימה לפילוסופיית הלחימה של צה"ל: נייודות- (צבא), מילואים, פשטות ואמינות (בקשר). תקופת כהונתו של ישעיהו לביא כקשר"ר הייתה פורייה ומלאה בעשייה והביאה לשינוי משמעותי בחיל הקשר.

בין הפעולות המרכזיות שעשה ישעיהו במהלך תקופתו בחיל הקשר:

1. ישעיהו דבק בשינוי הקשר ההיררכי בלעדי (דרגי פיקוד) לקשר ע"פ טופולוגית השטח (מיקומי כוחות).
2. הסתמך על רדיו תג"מ רב ערוצי שהביא למכשירי ה-G.R.C.
3. הקנה הכשרה טכנית לקציני חי"ק (משלוח קצינים לטכניון, קורס מתקדם חיילי, משלוח חונכים לקורס מתקדם אמריקאי וקורסי מהנדסים צבאיים בטכניון).
4. ביסס את החייל על טכנולוגית קשר אמריקאית שהתפתחה במהלך מלחמת העולם השנייה.
5. הטמיע את נושא הלוחמה האלקטרונית כמערך נשק בצה"ל והעצים את חשיבותו בשדה הקרב.
6. ביסס את קשר ת"ג ארוך הטווח על ציוד חד פס חדיש.
7. הביא לשילוב מרבי של סוגי שיטות וציוד קשר במשימות יצירת הקשר.
8. שידרג לקטלוג ותיעוד ממוחשב של לוגיסטיקת ציוד הקשר בשיטה אמריקאית מתקדמת.
9. הביא לניוד מסיבי של אמצעי הקשר על גבי זחל"מים (זחל משוריין), נ"נים (נושא נשק) ומשאיות.
10. הטמיע את המושג רק"ש (רכב קשר) בכלל צה"ל.
11. פיתח מערך הנדסאי לתכנון וביקורת איכות לטובת ייצור ושיפוץ הקשר.
12. הניח יסודות לתכנון מערך טלפוני אוטומטי צבאי שיהווה חלק אינטגרלי של התשתית התקשורתית.
13. הביא למעבר הדרגתי מקשר מורס לקשר דיבור.

ישעיהו טען כי במידה וגדלה נייודתו של צבא וכוח האש שלו, בה במידה עולה חשיבותו של קשר תקין, שהוא לבדו יכול להבטיח למפקד שליטה על כוחותיו. עובדה זו מדגישה פתגם של הצבא האמריקאי אותו ציטט ישעיהו באחת מראיונותיו: "הקונגרס יכול להעניק לגנרל את הדרגה, אבל רק חיל- הקשר יכול לאפשר לו את הפיקוד". לכן יש לדאוג כי חיל הקשר יחזיק כוח אדם מקצועי הבא מוכן לעבודת התקשורת בצבא ואת מכשירי הקשר המפותחים ביותר. "מכשירי הקשר החדשים שלנו קטנים פי שלושה מקודמיהם, קלים מהם פי שניים במשקלם ועולים פי שלושה" (מתוך דברי ישעיהו באחד מראיונותיו).

פעולותיו של ישעיהו לביא חיזקו את מעמדו של הקשר"ר כגורם מקצועי לכל מערך הקשר בצה"ל ושינו את תואר הקשר"ר לקצין הקשר והאלקטרוניקה הראשי בצה"ל.

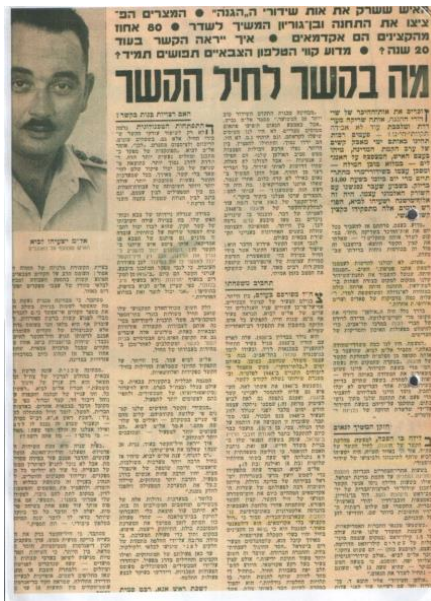
ישעיהו לביא ז"ל היה לקשר"ר הראשון שלא צמח בצבא הבריטי אלא נשלח מטעם דוד בן גוריון, ראש הממשלה

דאז, ללימודי הנדסת אלקטרוניקה באוניברסיטת קולומביה. הכשרתו האמריקאית של ישעיהו סייעה לו לבסס את חיי"ק על טכנולוגיות קשר שפותחו במלחמת העולם השנייה בארצות הברית, כולל השימוש בתג"מ והמעבר משיטת קשר המורס לקשר הדיבור בין מפקדים, ביסוס קשר ארוך טווח על טכנולוגיית החד פס והטמעת נושא הלוחמה האלקטרונית.

*****ניצני לוחמה אלקטרונית**
בשנת 1960, ערך ישעיהו לביא ישיבה עם קציני המטה הבכירים בה הציג את הצורך בפיתוח לוחמה אלקטרונית. המטה גיחך והתייחס לנושא בספקנות. רק מאוחר יותר הבינו שהלוחמה האלקטרונית היא נשק לכל דבר, נשק נקי.
(מתוך חוברת חיל הקשר והאלקטרוניקה).**

ישעיהו דגל בהקניית הכשרה הנדסית-טכנית לקציני חיל הקשר, מה שהביא לשינוי שמו של "חיל הקשר" ל"חיל הקשר והאלקטרוניקה" המסמל את התפתחותו המואצת של החיל בתחום האלקטרוניקה. ישעיהו לביא ז"ל שלח קצינים בשרות ללימודי הנדסה בטכניון, הקפיד לשלוח מהנדסים ללימודי תואר שני ולקורסים צבאיים בארה"ב, יזם קיום קורס קצינים טכניים לבוגרי הנדסה והכללת לימודים טכניים בקורס המתקדם לקציני קשר בכירים.

ישעיהו התמנה לתפקיד הקשר"ר כאשר הוא בדרגת אלוף משנה בלבד ושרת בתפקיד זה עד 1962 ובכך חתם 28 שנות שירות בצה"ל. הפיתוחים הרבים מתקופת שירותו של ישעיהו לביא נשאו פירות והם שירתו את חיל הקשר ימים רבים לאחר שסיים את כהונתו כקשר"ר. עם סיום תפקידו סיפר ישעיהו: "היו אלה התפקיד והתקופה היפים ביותר מבין כל התפקידים שמילאתי בחיי".

השלמה מבצעית 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'ר)

פרק שלישי: פועלו של ישעיהו לביא לאחר שחרורו מצה"ל

בשנים 1962 עד 1964 ישעיהו נשלח לשמש כיועץ מדעי בשגרירות ישראל בארצות הברית. לאחר פועלו בשגרירות (בשנת 1964) ישעיהו לביא מונה למנכ"ל משרד הדואר ושינה את שמו למשרד התקשורת (בשנת 1971). במקביל להיותו מנכ"ל משרד הדואר שימש ישעיהו כיו"ר "החברה הבינלאומית לבזק", חברה המשותפת למשרד הדואר ולחברה הצרפתית לכבלים ולרדיו שתכננה והפעילה כבל תת ימי בין ישראל לצרפת על מנת לאפשר לישראל תקשורת טלפון בינלאומית.

עם סיום תפקידו בשנת 1968 ישעיהו מונה למנכ"ל רפא"ל (הרשות לפיתוח אמצעי לחימה) והחליף את מייסד הרשות, מוניה מורדור. במהלך תפקידו כמנכ"ל רפא"ל ישעיהו תרם רבות לפיתוח הלוחמה האלקטרונית (תרומתו לפיתוח הלי"א מסווגת כסודית עד לימים אלה), יזם וחיידש בתחומים רבים ועודד יוזמות טכנולוגיות בכל שטחי המחקר של הרשות

תוך בקרה קפדנית על הביצוע. תרומתו העיקרית הייתה בהבנתו כי רפא"ל הישנה, הקטנה, זו שעסקה במו"פ, הולכת ונעלמת, ותחתיה הולכת ומתפתחת רפא"ל חדשה, רשות גדולה יותר, שצריכה לעסוק בכל שלבי הפעילות- פיתוח, ייצור ואספקה לצה"ל. ישעיהו הבין היטב שרפא"ל החדשה אינה יכולה עוד להמשיך ולפעול כיחידת סמך, מתכונת שהתאימה לפעילות רגילה של משרדי הממשלה. לכן יזם והביא להקמת ועדה (ועדת התאגיד רפא"ל), שנועדה לבחון את המבנה המתאים לניהול רפא"ל בעידן החדש. גם בתחום הארגון פתח ישעיהו בתהליך של שינוי ארגוני כולל בהנהלה, ובעיקר ביחידות הביצוע. הרעיון של ישעיהו היה לעבור ממספר רב של שטחי מחקר, הכפופים למנכ"ל, למבנה של חטיבות המאורגנות לפי קווי מוצר. ישעיהו דאג גם לתדמיתה של רפא"ל, ובין היתר יזם עיצוב סמל ולוגו לרשות, סמלים המופיעים על מסמכי רפא"ל עד עצם היום הזה.

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסניגר)

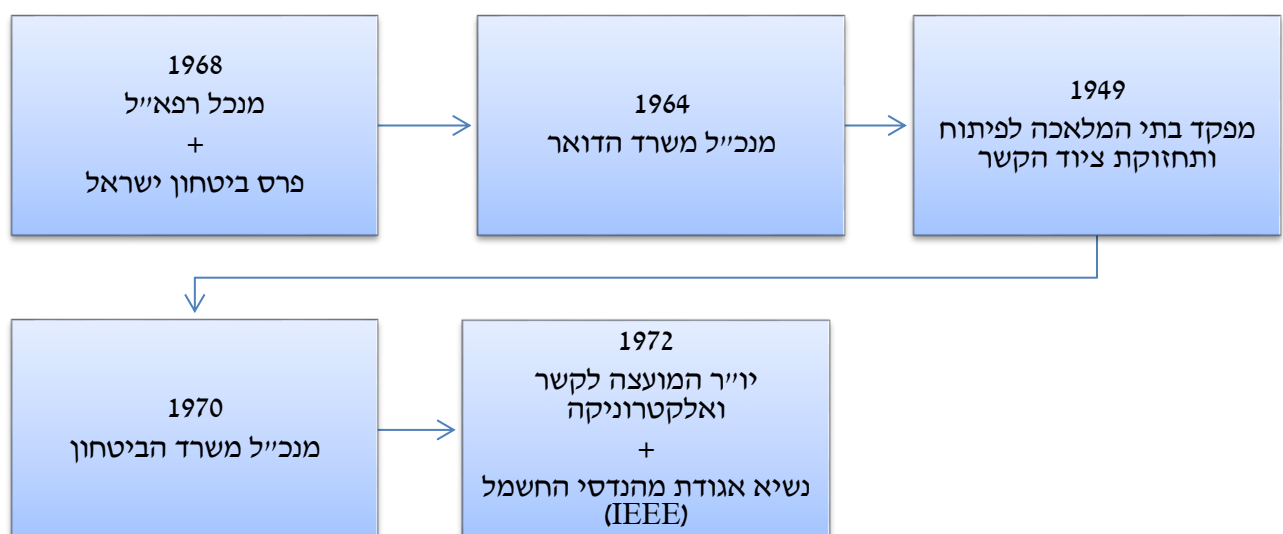
בשנים 1970-1972 ישעיהו שימש בתפקיד מנכ"ל משרד הביטחון ולאחר מכן שימש כיו"ר המועצה לקשר ואלקטרוניקה ונשיא הסניף הישראלי של אגודת מהנדסי החשמל והאלקטרוניקה IEEE. בשנותיו האחרונות עבד לביא כיועץ מיוחד לקומסאט, חברת תקשורת לוויינים בארה"ב ובשנת 1988 הוענק לו פרס ביטחון ישראל על פועלו ותרומתו בתחום הלוחמה האלקטרונית.

ב-23 ביולי 1991, בהיותו בן 65, הלך לעולמו לאחר האבקות במחלה קשה (סרטון המעיים). "אהוב על כולם" אמר ידידו (יאן) ינאי, מפקדו הראשון של חיל הקשר. "איש שזכה להערכת כולם", אמר חיים ישראלי מוותיקי משרד הביטחון. "אדם נעים, סולידרי, שקט, ענייני, שהתרכז בעיקר וכשמיצה את עצמו בתפקיד מתפקידו פרש מרצונו הטוב. דיין התחנן שיישאר מנכ"ל משרד הביטחון. "מיציתי את עצמי", הוא אמר לו.

בכל תפקידיו, ישעיהו נשאר קשור לחיל הקשר, אותו הצעיד לאלקטרוניקה ולמחשבים. היה שותף להקמת עמותת חיל הקשר ולתהליכי בניין העמותה ותפעולה. ישעיהו האמין במצינות של אנשי הטכנולוגיה בישראל ולכן הקים את "קרן לאה לביא" (על שם רעיית אשר סייעה לו בכל שלבי חייו ותרמה מכישרונה בשלבי לימודיו ובמגוון תפקידיו). הקרן הייתה נדבך נוסף בשאיפתו של ישעיהו לקידום ועידוד החשיבה היוצרת בחי"ק ובתעשייה האלקטרונית בישראל.

ישעיהו לביא ז"ל קידם את חיל הקשר והתקשוב ואת צה"ל לעידן האלקטרוניקה המודרנית, חשף את חשיבותה של הלוחמה האלקטרונית, קידם את התעשייה האלקטרונית בישראל והצעיד את מערכת התקשוב בישראל.

פרק רביעי: כשמשפחה מספרת אגדה

בנוסף להיותו איש צבא, היה ישעיהו לביא איש משפחה. ישעיהו נשא את אשתו לאה בשנת 1946 ולזוג נולדו שלושה ילדים: צבי, שלומית ואילנה. ישעיהו לביא הטמיע את אהבתו לתחום הקשר גם במשפחתו. כשנשא את אשתו לאה, השפיע גם עליה להתמסר לענייני הקשר בהגנה וכשבנו הגיע לגיל 13 כבר היה מועמד להתקבל כחבר לאגודת חובבי הרדיו בישראל.

מהשיחה עם בנותיו של ישעיהו, שלומית ואילנה, ניתן ללמוד רבות על אישיותו של ישעיהו לביא כאיש משפחה וכאיש מקצוע.

1. כיצד מתאפיינת דמותו של אביכן בחייו האזרחיים (בחק המשפחה) ובחייו הצבאיים?

שלומית - "מדובר על תקופה של כ- 60 שנה, הוא היה אבא מדהים, אישיות עם יושרה שלפעמים היום מהזיכרון אליו, אני חושבת לעצמי איפה האנשים האלו שבאמת היו להם היושרה, קוד המוסר וסולם הערכים שלצערי איבדנו אותם במהלך השנים. הוא היה אבא מדהים עם מלא חוש הומור ואיש צבא מסור".

אילנה - "כשהוא לבש מדים היינו בנות חמש, הוא היה צעיר בהיותו קשר"ר, ולכן אני לא זוכרת הרבה מאותה תקופה. בחיים האזרחיים הוא היה איש עם המון ידע, לא דווקא בנושא התקשוב, מחשוב או נושא התקשורת שגם בהם הוא היה מפורצי הדרך. הידע שלו היה בהמון דברים, מצד אחד הוא היה אדם סקרן שקרא המון, ידע המון והיה קשה להתקיל אותו ומצד שני הוא לעולם לא מרח אף אחד בתשובה ואם הוא לא ידע הוא היה אומר "חכו אני אבדוק ואני חוזר אליכם".

2. מה אהב ישעיהו לביא לעשות בשעות הפנאי ומה היו תחביביו?

שלומית - "הייתה לו אהבה גדולה לספרים ולמוזיקה, הוא היה אדם עם שמיעה אבסולוטית ולימד את עצמו לנגן בפסנתר. בגלל שהיו לו ידיים נפלאות אין דבר בבית שלא תוקן. הוא בנה שעוני קיר ורכבות, ותיקן אותם, זאת הייתה אחת האהבות הגדולות שלו".

3. עד כמה ישעיהו היה מעורב בגידול ילדיו?

אילנה - "מדובר על שאלה שקשה לענות עליה, כי מדובר על תקופות בחיים. היו תקופות שהוא היה מעורב פחות, הרוב בגלל סוג העבודה שעשה, אבל בתקופות שבהן הוא היה יותר בבית ופחות בנסיעות אז הוא היה מעורב, ואם הוא לא היה מעורב אישית הוא היה מעורב ברקע דרך אמא שלי. כלומר, גם אם הוא לא זה שישב מולנו ודיבר, שמעת את המשפטים שלו ברקע ונוכחותו הייתה מורגשת. גדלנו בעידן האנציקלופדיות, ואחת החוויות הגדולות שאני זוכרת הייתה שהוא לימד אותי להסתכל באנציקלופדיה בריטניקה, הייתי ילדה קטנה והוא לימד אותי איך לחפש ולמצוא לבד תשובות, זה היה אחרת מלהיכנס לאינטרנט ו"לעשות גוגל".

4. אילו תכונות אתן לוקחות מאביכן לחייכן האישיים?

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'ר)

אילנה- "הייתה לנו משפחה מאוד מודרנית יחסית לתקופה דאז, מאוד ליברלית. אנחנו זוכרות את חברים שלנו שהיו באים אלינו כאשר היו צריכים להתייעץ אפילו על הדברים הכי פשוטים, כי אצלנו היה אפשר לדבר על הכול, הבית היה מאוד פתוח".

כשהגענו לגיל 18 לכל אחד מאיתנו (הילדים) עשו שיחה. אם עד עכשיו ההורים תמיד היו בשביל לייעץ ולתת את דעתם מאותו רגע זה הפך לייעוץ שונה, כלומר, תבואו אם אתם רוצים נייעץ לכם, תקשיבו למה שאנחנו אומרים ותעשו עם זה אחר כך כרצונכם".

שלומית- "תמיד היה לאן לחזור וזה תמיד היה המקום שיקבל אותך, שתמיד ייתן לך את העצה. הבית היה בנוי על כך שקודם כל אוהבים אותך. הקטע של האהבה זה משהו שבטוח מלווה כל אחד מאיתנו וזה משהו שאני חושבת שכל אחד מאיתנו לקח למשפחה שלו".

אילנה- "לא משנה מה עשית יכולת לבוא, העיקר תבוא ותגיד, לא נשפוט אותך, נעזור לך, תבוא הביתה תקבל חיבוק ונפתור את הבעיה ואת זה בפירוש לקחתי מההורים שלי".

5. האם ישעיהו לביא היה מדבר על רעיונותיו התקשוביים סביב השולחן הביתי?

שלומית- "אם אנחנו מסתכלים היסטורית על אבני היסוד שהוא הניח בחייל הקשר, שנקרא בשעתו חיל הקשר ואבינו הוא זה שהוסיף "חיל האלקטרוניקה", אין ספק שנחשפנו בתור ילדות גם אם לא ממש הבנו את הכל לאיש עם חזון, איש שהבין את המשמעות של חיל התקשוב ומה צריך לעשות כדי שהחייל הזה ייצר בדיוק את מה שהוא יצר גם בשנים שצה"ל היה במלחמות. עד כמה אני יכולה להעיד שאני זוכרת? זה פה ושם אבל זה בהחלט חלחל.

הבסיס של היותו איש חזון עם ראייה נראה בכל אחד מהצמתים, אם זה בחיל הקשר, רפא"ל ומשרד הדואר שמראים שהוא באמת ראה את הנולד".

6. האם גם בחיק המשפחה ישעיהו היה רואה למרחוק ומתכנן לרחוק כפי שהיה עושה בתפקידו

הצבאיים?

אילנה- "הרבה פעמים, כשהתלבטנו על מקרים מסוימים כמו על מה ללכת ללמוד ואיך להמשיך בחיים, אחד הדברים שהיה מקובל לעשות במשפחה זה רשימה של בעד ונגד ואחר כך לשבת ולדסקס על כך. הוא היה דמות מאוד דומיננטית ומסודרת ופה היה ניתן לראות את הראייה למרחוק שבו".

7. האם אביכן רצה שתמשיכו את דרכו בתחום הקשר והתקשוב ודחף אתכן לכך?

אילנה- "ממש לא, הרעיון היה שכל אחד יעשה את מה שהוא אוהב בחיים ואת מה שנראה לו שיעשה לו טוב".

שלומית- "זה ממש לא היה בקטע שיש לי בן רופא או עורך דין או קצין קשר, כל אחד בבית היה אינדיבידואל ביכולות שלו, בתכונות שלו, באישיות שלו וברצונות שלו, והמשפחה כיבדה את זה. ממש לא היה את העניין של לבחור בשבילך אלא אתה תבחר את מה שמתאים לך".

8. האם מוכרת לכן הסיבה בה בחר בן גוריון באביכן להישלח לאוניברסיטת ניו-יורק?

אילנה- "הוא היה מוכשר מאוד. הוא שימש כניסוי שאם הוא יצליח אז ישלחו אנשים נוספים ללימודים בחו"ל".

הוא נסע עם משפחה כבר, עם ילד קטן, זה לא היה פשוט כמו היום, אבל הוא אכן הוכיח שהוא היה

ראוי לבחירה".

9. כיצד מורשתו של ישעיהו לביא באה לידי ביטוי בחייכן- באזרחות, בצבא ובתא המשפחתי?
אילנה- "אני הולכת להגיד קלישאה אבל היא נכונה, "רוחו שורה בכל מקום". אני עדיין מוצאת את עצמי לפעמים גם כשאני מדברת עם הילדים שלי, חושבת לי בשקט מה הוא היה אומר אם הוא היה שומע. מאידך יש את הפן של האירועים המתרחשים בחיינו שאני תמיד אומרת חבל שלא הוא ולא אמא שלי יכלו להיות איתנו".
- שלומית- "הוא נוכח הרבה פעמים. הילדים שלנו לא ממש הכירו אותו, הם היו מאוד צעירים כשהוא נפטר, הם הפסידו סבא שהיה יכול להיות מדהים, אז הרבה פעמים הנוכחות שלו הייתה מוצאת את ביטוייה בבית כשאני נזכרת בכל מיני אירועים ומשפטים שהוא היה נוהג לומר".
10. לפי דעתכן מה צוואתו של ישעיהו לביא בתחום התקשוב? והאם היא מומשה?
אילנה- "אני משערת שהוא היה אומר על כל סטארט-אפ שקם ועל כל כמה צעירים שמוכרים את הרעיון שלהם "איזה כיף", כי זה הדבר שהיה לו הכי חשוב, לחנך את הדור הבא, לפתח אותו ולקדם אותו. הוא תמיד היה אומר שהחברה הצעירים הם הנכס, הם אלה שיביאו את השינוי ולכן צריך לטפח אותם".

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

פרק חמישי: כשחברים מספרים מור"ק

ראיון עם האלוף שלמה ענבר – קשר"ר שביעי

מדינת היהודים הוקמה בצעד אחר צעד (מבצע אחרי מבצע, דונם אחרי דונם) המטרה הייתה התמדה אחרי משימה של דורות. את המעשה עשו בשתי דרכים: האחת מורשת בעקבות הכמיהה לא"י והשנייה היא יהודים שעלו ארצה וברוחם בנו את הארץ. המדינה נבנתה על 3 צירים:

1. מדינה יהודית
 2. בניית הארץ (ממשות-בנייה קרקעית)
 3. ביטחון ללא כוח מגן אשר אפשר את העשייה נגד האויבים שכבר מהרגע הראשון נלחמו בנו עוד מתקופת ניל"י והבילויים. כאשר ככל שהתקדמנו בתקופות כוח המגן התעבה. בתקופת הקמת המדינה היינו שאננים וחסרי הבנת המצב הביטחוני והסכנה שעומדת סביב. מעטים שהקימו את ההגנה והתעשייה הבינו את המצב המדיני ביטחוני והם אותם אנשים אשר ניהלו את הישוב. בזכותם "מדינת היהודים הוקמה, מתקיימת ותתקיים במאבק והפעלת הכוח".
- המצב שהיה בארץ לא היה רחוק מכך שגורל הישוב היהודי יהפוך לאפיזודה קטנה בהיסטוריה. הישוב היהודי התחיל להתכוון להתחלתה של התכתשות עם ערביי א"י. בשנת 1936 הוקם כוח הקשר אשר בזמנו נקרא שירות הקשר, יש לציין כי מדובר בחייל הראשון והמקצועי שהוקם במדינה בימים ההם ומטרתו הייתה ליצור קשר בין ישובים ובין הכוחות שהתחילו להקים את המדינה והצלת היהודים בצפון אפריקה.
- אנשים מטובי הנוער בא"י גויסו לפלמ"ח, לפלוגות ח"י (חיל השדה) אשר את יסודותיהם הניח וינגייט.
- ישעיהו שהיה ציוני בליבו ואיש מקצוע טוב עלה ארצה במהלך בריחתו מהנאצים ולקח חלק בעליה הקונסטרקטיבית (עלייה עם אמצעים- עליה אינטליגנטית). כאשר עם הגעתו ארצה ישעיהו התגייס לפלמ"ח.
- מדובר על תקופה של התרוממות רוח גדולה, החזרה לציון, ומצד שני תקופת סכנה ואיום מעשי ופיזי.
- "לאישי הייתה תכונה אחת גדולה, הוא היה אדם חושב מצד אחד, אדם מעיז מהצד השני ואדם פרגמאטי מהשלישי". היה ניתן לראות שישעיהו דגל בכך שהידע הוא כוחו של האדם.
- "את אישי פגשתי בפעם הראשונה בשנת 1947 בקורס קציני הקשר של ההגנה בהיותי חניך באותו הקורס. הקורס החל ב-27/11/47 ונלמדו בו מספר מקצועות כאשר אחד מהם הוא טכני רדיו.

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

לקורס היו שלושה סוגי מדריכים :

1. מדריך מורס
2. מדריך טקטי (מדריכים מהבריגאדה)
3. מדריך חיצוני אשר לימד את ניסיונו בשטח (ישעיהו שהיה אז בן 21).

אישי היה גבר יפה, יוצא מן הכלל, מהסוג שנשנים אוהבות. הוא היה דמות אצילית ומנומסת. למרות שאישי עבר את כור ההיתוך, היה ניתן לראות שמדובר באדם בעל תרבות מערבית "יקית", ממש בחור ישראלי בפלמ"ח".

ישעיהו היה אדם מוכשר בכל מה שקשור לתחנות הרדיו (תחנות ששידרו לחו"ל ותחנות טקטיות) והתפתח כאיש רדיו שידוע טכנאות קשר. חוכמתו הייתה ניכרת בידיעותיו שפות זרות ובלמידה עצמית שאפיינה אותו ובאה לידי ביטוי גם בתחום הקשר והרדיו.

הטכנולוגיה שאפיינה את אותה תקופה עבדה על אפנוני FM+AM שהם תוצאת פיתוח הצבא האמריקאי במלחמת העולם השנייה. המק הראשון היה מ.ק 20 ולאחריו היה מ.ק SCR300 (המכשיר החדשני בזמנו והיחיד שעבד עם תדרים).

"אישי הבין שידע משמעותו כוח, הוא היה איש תקשורת בנשמה, איש טכנולוגיה ואיש צבא. ישעיהו היה חושב לפני שהוא היה עושה, וכאשר הוא היה עושה זה היה יוצא קרוב מאוד לתכנון, הוא האמין כי יש ללמד את הנוער, הדור החדש, את הדברים המתקדמים ביותר."

ישעיהו לביא ז"ל היה "המורה הראשון של צה"ל", כך קורא לו שלמה ענבר, הוא הראשון שלימד ברמה טכנולוגית גבוהה ופרקטית אלקטרוניקה (מה שנקרא אז חשמל רדיו). "אישי היה מגיע פעמיים בשבוע ללמד אותנו, תמיד בהופעה מאוד מרשימה ובמנהיגות טבעית. בזכות אישי, בסיום הקורס, הצוערים שלטו בחומר והבינו מה יש במכשירים. ישעיהו לביא הוא שהעמיד את הדור הראשון של ההדרכה בחיל התקשוב והביא להבנת חשיבות טכנולוגיית הרדיו בצה"ל".

לאחר סיום מלחמת העצמאות, אוקטובר 1948, הצבא חולק למספר חיילות שונים ו"שירות הקשר" הפך לחיל הקשר. ישעיהו התמנה להיות מפקד ההדרכה של בתי המלאכה הבסיסיים, בהם הכניס מתבונתו, כאשר הוא היה שני צעדים קדימה מבחינת מחשבתו וידיעותיו.

ב-1950 דוד בן גוריון החליט לשלוח את ישעיהו ללמוד הנדסה באוניברסיטת קולומביה מה שהשפיע ישירות על התפתחות והצלחת חיל הקשר בציר הזמן.

"זאת הייתה הפעם הראשונה שנשלח משהו מהמערך הטכנולוגי בארץ לאוניברסיטה בניו יורק מטעם חיל הקשר. הוא היה הסטודנט הראשון שצלח את המשוכה ונסע לאמריקה ללמוד ואחריו נשלחו אנשים מחילות

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

שונים בכל שנה באישור שר הביטחון". יש לשים לב כי ישעיהו נשלח באישורו הישיר של ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון, לעומת הבאים אחריו שנשלחו באישור שר הביטחון.

ישעיהו הוא אבי הלוחמה האלקטרונית בחיל הקשר וזה שדאג להתפתחות נושא זה גם לאחר שחרורו מצה"ל. "השם של חיל הקשר והאלקטרוניקה נוסף בשל עבודתו של אישי, הוא הביא להבשלת תחום הקשר בצה"ל בהיותו קשר"ר ובכך הביא לקפיצה טכנולוגית בתחומים אלו (אלקטרוניקה, שיטות קשר, פיתוח כוח אדם)".

"אישי היה חולם וגם מיישם"

עוד הוסיף שלמה ענבר ואמר "אשתו של אישי הייתה אף היא חלק בלתי נפרד מהחיל כאשר שימשה כקשרית בשירותה הסדיר. ישעיהו היה מאוד קרוב למשפחתו. לדעתי, שני דברים גרמו לו ללכת: שברון לב ומחלה פנימית- סרטן המעי. ניתן לראות שישעיהו תרם למדע בחייו ובמותו כאשר הקדיש את גופו למדע".

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

ראיון עם יעקב בעל שם –

ראש לשכת הקשר"ר בעת ישעיהו ראש ענף אפסניה (רע"ן טכני)

"פגשתי לראשונה את אישי בשנת 1953 כאשר חזר מלימודיו בארה"ב ושימש כרע"ן אפסניה במפקדת הקשר"ר- אל"מ (במיל') יצחק אלמוג, הייתי נפגש עם אישי בלשכה. אישי היה אדם מרשים במראהו ובידיעותיו וכולם ידעו שהוא מיועד להתמנות לקשר"ר תוך מספר שנים.

הייתי בדרגת סגן ונועדתי להתקדם בתחום המנהלתי ואף נשלחתי לקורס קציני שלישות. אך ישעיהו שוחח איתי ושכנע אותי לפנות לתחום הטכני ולהירשם ללימודי ערב על מנת להשלים לבגרות ריאלית. בשנת 1954 כאשר הוחלט על שליחת קציני ח"ק לטכניון לקורס "מהנדסים צבאיים", שוב היה זה אישי ששכנע אותי להיות אחד מאנשי הקבוצה. גם במהלך תקופת הלימודים נפגשתי עם אישי וכאשר התמנה לתפקיד הקשר"ר הזמין אותי לביתו לדיווח מפורט.

עם סיום לימודי הוצבתי במחלקת "מערכות סטטיות" ובשנת 1961 הועברתי בהוראתו של הקשר"ר ישעיהו לביא לשמש כמדריך מקצועות הנדסיים בקורס מתקדם לקציני קשר וכמדריך בקורס קצינים טכניים (השלמה חיילית למהנדסים שזה עתה סיימו את לימודיהם בטכניון). באחד השלבים נדרשנו ללמד את "יסודות תורת המחשבים" וכיוון שלא היה ספר לימוד בעברית לנושא – הורה הקשר"ר, ישעיהו לביא, לאפשר לי שלושה חודשי "עבודה עצמית" לכתובת הספר כספר הלימוד העברי הראשון לטכנולוגית המחשבים.

ישעיהו היה יוצא דופן בכך שדיבר על פתרונות טכנולוגיים בעוד שרוב הצבא עסק ב"לחימה בשדה הקרב". הייתה לו נטייה אישית לטכניקה בנוסף לחינוך הטכנולוגי שקיבל בזמן שהותו בארה"ב. אישי הכניס את רעיון הלוחמה האלקטרונית לצה"ל בעוד ששאר קציני הקשר, הרע"נים והקשר"ר, לגלו על הרעיון ואמרו כי לא יהיה שימוש בתחום הנ"ל במערך הלחימה, הם לא דמינו לעצמם לאן יתפתח התחום במהלך השנים. אישי ראה כי תחום האלקטרוניקה יבוא לידי ביטוי במערכה ככלי נשק לכל דבר, הייתה לו ראייה למרחוק והוא צפה את חשיבות הלחימה האלקטרונית הרבה שנים מראש.

אישי השפיע רבות על צה"ל ומדינת ישראל מהבחינה התקשורתית, הוא מילא סדרה של תפקידים בחי"ק, משרד הביטחון, רפא"ל ובזק. ובכך הטווה את התקדמות חיל הקשר.

אחר פרישתו מצה"ל נפגשנו לעתים, בעיקר בכנסים של איגוד המהנדסים (IEEE), ובתקופה שבה הוא היה יו"ר הסניף הישראלי.

פגשתי האחרונה עימו הייתה בשנת חייו האחרונה, על מדרגות אולם ההרצאות באתר העמותה, שם הוא הציג אותי בפני האנשים שאותם אירח וציין בגאווה שבזכותו פניתי לקריירה טכנולוגית.

בתפיסתי "אישי היה מנהיג" הוא ידע ללכת עם התקדמות הטכנולוגיה ולהביא את החיל קדימה.

השלמה מבצעית 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

מבחינה אישית – ישעיהו היה אדם מרשים בהופעתו ושימש עבורי דמות מופת מהיום הראשון שהכרתי אותו ועד היום הזה. הוא זה שכיוון את "רצון הידע" שלי לכיוון הטכנולוגי ובזכותו המשכתי בלימודי עד תואר הד"ר למדעים. ישעיהו היה בן אדם מאוד יסודי במעשיו ולכן אני לוקח לחיי את גישתו של אישי – הרצינות לנסות ולחזות את העתיד".

****אנקדוטה:** אישי היה מבקר פעמיים בשנה בכל יחידות חי"ק ובבסיסי חי"ק, כאשר היה מודיע על כך מראש. כשנשאל למה הוא מודיע מראש, שהרי אז עלול לא לראות את המצב הרגיל של היחידה, היה עונה שזה לפחות מבטיח שבכל יחידה יעשו הכנות וניקיון יסודיים פעמיים בשנה (לקראת הביקורים).

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

ראיון עם יהודה מתתיהו- מנהל אתר העמותה

" ישעיהו לביא ז"ל היה דמות מהפכנית ומודל לחיקוי בכל התחומים.

כשהתמנה למנהל עמותת חיל הקשר החליט להנציח את אשתו, לאה לביא ז"ל, באתר ההנצחה, כאשר מטרתו הייתה להנציח בנושאים שיתרמו לחייל ולחברה ולכן בחר להקים ספרייה על שמה. אישי מימן את כל העלויות של ההקמה, ובמקביל הקים קרן מלגות על שמה שכל יעודה הוא מתן מלגות לבעלי תואר שני שפיתחו עבודות ומיזמים שעדיין לא נעשו בארץ ובעולם.

השפעתו של אישי היא השפעה ישירה, בעיקר בתחום היוזמה, התעוזה והראיה לטווח הארוך בכל נושא. אישי ציפה ודרש שכל בעל תפקיד חשוב יהיה בעל חזון, ומחזון זה יבנה תוכנית עבודה עתידית שגם אם לא ניתן לממשה בטווח הקצר, יהיה ניתן לממשה בשלבים בטווח הארוך.

"למדתי ממנו את עבודת המטה ואת שיטות הארגון בתחום הקשר והתקשוב. שיטת החשיבה שלו הייתה לראות למרחוק ולשמוע למרחק. ישעיהו האמין שתפקידם של קצינים בחי"ק ללא ראייה למרחוק לא יתבצעו כנדרש. לחיי האישיים אני לוקח מ"אישי" את הכבוד לזולת, את היכולת להסתכל לכולם בגובה העיניים, את היכולת לפרגן לפקודים שלך ולהשתדל תמיד שכשהם יעשו משהו, תזקוף זאת לזכותם ולא תתהדר בעשייתם.

על אף טיפוח חיילך מבוסס לתפארת, למד שכשהם הופכים לפקודים טובים, אל תמנע מהם להתקדם ולהתפתח גם אם הם צריכים לעזוב אותך. אחרי שהשקעת בהם לפיתוחם האישי ותרומתם לתפקיד בחיל או בצה"ל, צריך לוותר עליהם על מנת שיעזבו את המסגרת שבה הם נמצאים ויעברו למסגרת אחרת שבה יוכלו לממש את הצלחתם.

ישעיהו הניח את יסודות הקשר והתקשורת בחיל, בצה"ל, במדינת ישראל וגם בכמה ממדינות העולם. " אישי אבי התקשורת המתקדמת במדינת ישראל שפרצה סכרים, מוסכמות, חדשנות, טכנולוגיה בשפות עיליות ומתקדמות ואת החשיבה מחוץ לקופסא".

כאשר ישעיהו קיבל תפקיד חדש הוא תמיד השתדל לשנות אותו מהקצה אל הקצה כדי שמקבל התפקיד אחריו יגיע ולא יכיר אותו. ישעיהו היה קפדן וכשהטיל מטלות, לא משנה מה היה גודל המטלה הוא היה מוודא את ביצועה מבעל התפקיד הזוטר ביותר ועד לבכיר ביותר. אם לאישי הייתה אומרת סמוך עלי ויהיה בסדר, הוא היה מתחיל לדאוג. ישעיהו היה מסוג האנשים שמציעים שיפורים תמיד ואם הוא היה טועה הוא מיד היה מודה בזה. מדובר בתעשיין אשר פותח אופקים לכיוונים שאינם סטנדרטים.

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'ר)

ישעיהו דחף למספר דברים בתחום הקשר :

- א. להביא בכל מחיר ציוד קשר מתקדם לארץ.
 - ב. דחיפת הסובבים אותו ללימודים גבוהים ותארים נוספים, כלומר גם אם מישו היה בעל תואר ראשון ישעיהו היה דוחף אותו לתואר שני, שלישי וכן הלאה.
- רק איש בעל חזון כמו ישעיהו לביא היה יכול להבין שצריך ציוד חדש מהטכנולוגיה המתקדמת כדי להיערך בזמן למלחמה הבאה ולשרוד.
- כפי שמכבדים אבא, כך כיבדתי את אישי. היה אפשר לסמוך עליו, להיפתח אליו, הוא תמיד שימש כתף חמה, תומכת ואוהבת. ישעיהו היה איש סוד בלתי רגיל וזה מה שעשה אותו לדמות אנושית, מקצועית ורוחנית. הוא היה איש מאוד ישר והוא לא אהב זיגזגים. הוא היה חדור מוטיבציה אשר היושר היה בראש מעייניו וזה שהוביל אותו להשלמת המשימה והבאתה לשלמות קרבית, משימתית ואנושית.
- האחרון שראה את ישעיהו, שבוע לפני פטירתו ידע שימיו ושעותיו ספורים.
- כמספר חודשים לפני פטירתו ישעיהו הביא את אחיו, שתי בנותיו, את הבן היחיד ואחד הנכדים להיפרד מאתר ההנצחה שהיווה בעבורו מקום בעל חשיבות רבה. הוא עשה סיבוב בכל האגפים של האתר והראה למשפחתו הקרובה את אגפי ההנצחה, הגבורה, הטכנולוגיה ורחבת הטקסים עם האנדרטה שמתנוססת לגובה של 30 מ'. שבוע לפני פטירתו ישעיהו נפרד ממני בחיבוק בשארית כוחותיו, דמעותיו זלגו באופן שאי אפשר היה לעצור אותם. לראות את האיש החזק הזה, הכול יכול שנערץ על ידי דור שלם כשבר כלי שכדי לעמוד נתמך במקל, היה רגע קשה עבורי הן נפשית והן פיזית. למעשה זוהי הייתה הפרידה האחרונה שלו מהעולם החיצוני ולאחר מכן סרב לראות אנשים פרט לילדיו."

השלמה מבצעת 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)

סיכום

נתן יונתן כתב ושלמה ארצי הלחין "היכן ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא..." , משפט קצר המבטא את עשייתו הרבה של ישעיהו לביא ז"ל ואת תרומתו לחיל התקשוב.

המשרתים בחייל כיום והמתגייסים אליו הם דור שלא זכה לשמוע את השם ישעיהו לביא פעמים רבות בחייו, ולכן, כאשר הוטלה עלינו המשימה לחקור את פועלו של ישעיהו לביא לא הבנו את המשמעות. עבודת המורשת היא חלק בלתי נפרד מההשלמה שאותה מבצעים צוערי חיל תקשוב. העבודה פותחת צוהר להיסטוריית החייל ולמורשת שאליהם הצוערים לא נחשפו במהלך שירותם ומאפשרת את חיזוק הזיקה לחייל ויצירת בסיס להיותם קציני קשר בעלי ערכי מפתח.

מהעבודה ניתן ללמוד על תרומתו הרבה של ישעיהו לביא לחיל התקשוב בפרט ולהתפתחות הטכנולוגיה התקשובית בכלל. עד היום ניתן לראות חלק ניכר מעשייתו של ישעיהו לביא באה לידי ביטוי במציאות היומיומית בחיל התקשוב. ישעיהו היה הראשון שדיבר על הלוחמה האלקטרונית שכיום היא משמשת חלק בלתי נפרד מחיל התקשוב וממהלך המלחמה בצבאות העולם, הוא הצעיד את הקניית ההכשרה הטכנית לקציני חיל הקשר בשולחם לעשיית תואר, דבר שקיים גם כיום, ביסס את קשר ת"ג ארוך הטווח על ציוד חד פס חדיש הנמצא עד היום שמיש ושידרג לקטלוג ותיעוד ממוחשב של לוגיסטיקת ציוד הקשר שכיום נעשית באמצעות האפליקציה ERP. כל אלו הם רק חלק קטן מעשייתו של ישעיהו לביא במהלך השנים בחיל התקשוב.

משפחת הקשר והתקשוב תזכור את "איש" כמנהיג מקצועי, אשר קידם את החייל ואת צה"ל לעידן האלקטרוניקה המודרנית, חשף את חשיבותה של הלוחמה האלקטרונית, קידם את התעשייה האלקטרונית בישראל והצעיד קדימה את מערכות התקשורת בישראל.

בית הספר הארצי לתקשוב
ענף מפקדים
השלמה מבצעית 032

-שמור-
עמוד 23 מתוך 23

נספחים

השלמה מבצעית 032

"משימתו של מנהיג היא להביא את אנשיו מהמקום
בו הם נמצאים - למקום שבו הם לא היו מעולם" (הנרי קיסנג'יר)